Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Store Afdeling)

7. juni 2016*

»Præjudiciel forelæggelse — forordning (EU) nr. 604/2013 — afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om asyl, der er indgivet af en tredjelandsstatsborger i en af medlemsstaterne — artikel 18 — tilbagetagelse af en asylansøger, hvis ansøgning er under behandling — artikel 19 — ansvarets ophør — fravær fra medlemsstaternes område i mindst tre måneder — ny procedure til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig — artikel 27 — retsmiddel — rækkevidde af domstolsprøvelsen«

I sag C-155/15,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Kammarrätten i Stockholm – Migrationsöverdomstolen (appeldomstolen i forvaltningsretlige sager i Stockholm – øverste domstol i sager om migration, Sverige) ved afgørelse af 27. marts 2015, indgået til Domstolen den 1. april 2015, i sagen:

George Karim

mod

Migrationsverket,

har

DOMSTOLEN (Store Afdeling)

sammensat af præsidenten, K. Lenaerts, vicepræsidenten, A. Tizzano, afdelingsformændene R. Silva de Lapuerta, L. Bay Larsen (refererende dommer), J.L. da Cruz Vilaça, A. Arabadjiev, C. Toader, D. Šváby og F. Biltgen samt dommerne J.-C. Bonichot, M. Safjan, E. Jarašiūnas, C.G. Fernlund, C. Vajda og S. Rodin,

generaladvokat: E. Sharpston

justitssekretær: ekspeditionssekretær M. Ferreira,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 15. december 2015,

efter at der er afgivet indlæg af:

— George Karim ved advokat I. Aydin og cand.jur. C. Hjorth

— Migrationsverket ved H. Hedebris og M. Bergdahl, som befuldmægtigede

* Processprog: svensk.

— den svenske regering ved A. Falk, C. Meyer-Seitz, U. Persson, N. Otte Widgren, E. Karlsson og L. Swedenborg, som befuldmægtigede

— den tjekkiske regering ved M. Smolek og J. Vláčil, som befuldmægtigede

— den græske regering ved M. Michelogiannaki, som befuldmægtiget

— den franske regering ved F.X. Bréchot og D. Colas, som befuldmægtigede

— den nederlandske regering ved K. Bulterman og B. Koopman, som befuldmægtigede

— den schweiziske regering ved C. Bichet, som befuldmægtiget

— Europa-Kommissionen ved M. Condou-Durande, C. Tufvesson og K. Simonsson, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 17. marts 2016,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 19 og 27 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 604/2013 af 26. juni 2013 om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet af en tredjelandsstatsborger eller en statsløs i en af medlemsstaterne (EUT 2013, L 180, s. 31).

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem George Karim, som er syrisk statsborger, og Migrationsverket (udlændingestyrelsen, Sverige, herefter »styrelsen«) vedrørende sidstnævntes afgørelse om afvisning af den ansøgning om opholdstilladelse, som George Karim havde indgivet, og om dennes overførsel til Slovenien.

Retsforskrifter

3 Følgende fremgår af 19. betragtning til forordning nr. 604/2013:

»For at sikre en effektiv beskyttelse af de pågældende personers rettigheder bør der fastlægges retsgarantier og en ret til adgang til effektive retsmidler i forbindelse med afgørelser vedrørende overførsler til den ansvarlige medlemsstat, jf. navnlig artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Med henblik på at sikre, at folkeretten overholdes, bør adgangen til effektive retsmidler i forbindelse med sådanne afgørelser omfatte både undersøgelsen af anvendelsen af denne forordning og af den retlige og faktiske situation i den medlemsstat, som ansøgeren overføres til.«

4 Denne forordnings artikel 18, stk. 1, fastsætter:

»Den medlemsstat, der efter denne forordning er ansvarlig, er forpligtet til:

[...]

b) på de betingelser, der er fastsat i artikel 23, 24, 25 og 29, at tilbagetage en ansøger, hvis ansøgning er under behandling, og som har indgivet en ansøgning i en anden medlemsstat, eller som opholder sig på en anden medlemsstats område uden opholdstilladelse

[...]«

5 Forordningens artikel 19, stk. 2, bestemmer:

»De i artikel 18, stk. 1, nævnte forpligtelser bortfalder, hvis den ansvarlige medlemsstat, når den anmodes om at overtage eller tilbagetage en ansøger […], kan fastslå, at den pågældende har forladt medlemsstaternes område i mindst tre måneder, medmindre den pågældende har en gyldig opholdstilladelse, som er udstedt af den ansvarlige medlemsstat.

En ansøgning, som indgives efter en fraværsperiode, jf. første afsnit, betragtes som en ny ansøgning, der medfører en ny procedure til fastlæggelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig.«

6 Samme forordnings artikel 27, stk. 1 og 5, har følgende ordlyd:

»1. Ansøgeren […] har ret til effektive retsmidler i form af klage eller indbringelse for en domstol eller et domstolslignende organ af de faktiske og retlige forhold mod en afgørelse om overførsel.

[...]

5. Medlemsstaterne sikrer, at den pågældende har adgang til retshjælp og om nødvendigt til sproglig bistand.«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

7 George Karim ansøgte om international beskyttelse i Sverige den 3. marts 2014.

8 Da det fremgik af en søgning i »Eurodac«-systemet, at den pågældende allerede havde ansøgt om en sådan beskyttelse i Slovenien den 14. maj 2013, anmodede styrelsen den 20. marts 2014 de slovenske myndigheder om at tilbagetage George Karim på grundlag af artikel 18, stk. 1, litra b), i forordning nr. 604/2013.

9 De slovenske myndigheder imødekom denne anmodning om tilbagetagelse den 3. april 2014. Styrelsen oplyste derefter disse myndigheder om, at George Karim havde gjort gældende, at han havde forladt medlemsstaternes område i mere end tre måneder efter sin første ansøgning om asyl, og at hans pas viste et indrejsevisum til Libanon dateret den 20. juli 2013. Efter en skriftveksling gentog de slovenske myndigheder den 12. maj 2014 deres accept af den anmodede tilbagetagelse.

10 Den 13. maj 2014 afviste styrelsen George Karims ansøgning om opholdstilladelse, herunder hans ansøgning om international beskyttelse, henlagde sagen om fastlæggelse af status og traf afgørelse om at overføre den pågældende til Slovenien.

11 George Karim påklagede styrelsens afgørelse til Förvaltningsrätten i Stockholm (forvaltningsdomstolen i Stockholm, Sverige). Denne ret afviste den pågældendes klage med den begrundelse, at når en medlemsstat accepterer at tilbagetage en asylansøger, kan sidstnævnte kun anfægte sin overførsel til denne medlemssat ved at gøre gældende, at der foreligger systemfejl.

12 George Karim indbragte dommen afsagt af Förvaltningsrätten i Stockholm (forvaltningsdomstolen i Stockholm) for den forelæggende ret, idet han gjorde gældende, dels at Republikken Slovenien ikke er den medlemsstat, som er ansvarlig for behandlingen af hans ansøgning om asyl, for så vidt som han havde forladt medlemsstaternes område i mere end tre måneder, dels at hans overførsel af humanitære årsager ikke kan finde sted, og at den i Slovenien indledte asylprocedure er behæftet med systemfejl.

13 Under disse omstændigheder har Kammarrätten i Stockholm – Migrationsöverdomstolen (appeldomstolen i forvaltningsretlige sager i Stockholm – øverste domstol i sager om migration, Sverige) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Indebærer de nye bestemmelser om effektive retsmidler i forordning nr. 604/2013 1 (19. betragtning i præamplen og artikel 27, stk. 1 og 5), at en asylansøger skal have mulighed for at bestride [anvendelsen af] kriterierne i kapitel III i forordning nr. 604/2013 for at overføre ham eller hende til en anden medlemsstat, som har accepteret modtagelsen? Eller kan et effektivt retsmiddel begrænses til kun at gælde retten til en efterprøvelse af, om der foreligger systemmæssige mangler ved asylproceduren og modtagelsesforholdene i den medlemsstat, som ansøgeren skal overføres til (således som Domstolen fastslog i dom af 10.12.2013, Abdullahi (C-394/12, EU:C:2013:813))?

2) Såfremt Domstolen måtte finde, at det er muligt at bestride [anvendelsen af] kriterierne i kapitel III i forordning nr. 604/2013, indebærer artikel 19, stk. 2, i forordning nr. 604/2013 [da], at forordningen ikke finder anvendelse, hvis asylansøgeren godtgør, at han eller hun har været uden for medlemsstaternes område i mindst tre måneder?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Det andet spørgsmål

14 Med det andet spørgsmål, som skal behandles først, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 19, stk. 2, i forordning nr. 604/2013 skal fortolkes således, at denne bestemmelse, navnlig bestemmelsens andet afsnit, finder anvendelse på en tredjelandsstatsborger, som, efter at have indgivet en første ansøgning om asyl i en medlemsstat, fører bevis for, at han har forladt medlemsstaternes område i mindst tre måneder forud for indgivelsen af en ny ansøgning om asyl i en anden medlemsstat.

15 I denne henseende skal det ganske vist bemærkes, at artikel 19, stk. 2, første afsnit, i forordning nr. 604/2013 i princippet fastsætter, at de forpligtelser til at overtage eller tilbagetage en asylansøger, der følger af denne forordnings artikel 18, stk. 1, bortfalder, hvis den ansvarlige medlemsstat, når den anmodes om at overtage eller tilbagetage en asylansøger, kan fastslå, at denne har forladt medlemsstaternes område i mindst tre måneder.

16 Forordningens artikel 19, stk. 2, andet afsnit, præciserer imidlertid, at en ansøgning, som indgives efter en sådan fraværsperiode, betragtes som en ny ansøgning, der medfører en ny procedure til fastlæggelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig.

17 Det følger heraf, at i en situation, hvor en tredjelandsstatsborger, efter at have indgivet en første ansøgning om asyl i en medlemsstat, har forladt medlemsstaternes område i mindst tre måneder forud for indgivelsen af en ny ansøgning om asyl i en anden medlemsstat, pålægger artikel 19, stk. 2, i forordning nr. 604/2013 den medlemsstat, hvor den nye ansøgning om asyl blev indgivet, på grundlag af de bestemmelser, der er fastlagt i denne forordning, at gennemføre proceduren til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af denne nye ansøgning.

18 Følgelig skal det andet spørgsmål besvares med, at artikel 19, stk. 2, i forordning nr. 604/2013 skal fortolkes således, at denne bestemmelse, navnlig bestemmelsens andet afsnit, finder anvendelse på en tredjelandsstatsborger, som, efter at have indgivet en første ansøgning om asyl i en medlemsstat, fører bevis for, at han har forladt medlemsstaternes område i mindst tre måneder forud for indgivelsen af en ny ansøgning om asyl i en anden medlemsstat.

Det første spørgsmål

19 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 27, stk. 1, i forordning nr. 604/2013, sammenholdt med 19. betragtning til denne, skal fortolkes således, at en asylansøger i en situation som den i hovedsagen omhandlede – i forbindelse med en klage over en afgørelse om overførsel, der er truffet over for ham – kan påberåbe sig urigtig anvendelse af ansvarlighedskriterierne i forordningens kapitel III.

20 Det skal indledningsvis fastslås, at det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at sagsøgeren i hovedsagen i forbindelse med sin klage over den afgørelse om overførsel, der er truffet over for ham, ikke har påberåbt sig tilsidesættelse af en af bestemmelserne i kapitel III i forordning nr. 604/2013, men snarere det forhold, at Republikken Sloveniens ansvar er blevet fastlagt under tilsidesættelse af specifikke bestemmelser fastsat i forordningens artikel 19, stk. 2, vedrørende situationen for en tredjelandsstatsborger, som, efter at have indgivet en første ansøgning om asyl i en medlemsstat, har forladt medlemsstaternes område i mindst tre måneder forud for indgivelsen af en ny ansøgning om asyl i en anden medlemsstat.

21 Med henblik på at give den forelæggende ret et hensigtsmæssigt svar skal det følgelig afgøres, om forordningens artikel 27, stk. 1, sammenholdt med 19. betragtning til denne, skal fortolkes således, at en asylansøger i en situation som den i hovedsagen omhandlede – i forbindelse med en klage over en afgørelse om overførsel, der er truffet over for ham – kan påberåbe sig tilsidesættelse af bestemmelserne i samme forordnings artikel 19, stk. 2.

22 Det bemærkes i denne henseende, at det fremgår af præmis 30-61 i dom af 7. juni 2016, Ghezelbash (sag C-63/15), at artikel 27, stk. 1, i forordning nr. 604/2013, sammenholdt med 19. betragtning til denne, giver asylansøgeren mulighed for effektive retsmidler over for en afgørelse om overførsel, der er truffet over for ham, og som navnlig kan omfatte undersøgelsen af anvendelsen af denne forordning, og som derfor kan rejse tvivl om, hvilken medlemsstat der er ansvarlig, selv i mangel af systemfejl i asylproceduren og i modtagelsesforholdene for asylansøgere i den pågældende medlemsstat, som medfører en risiko for umenneskelig eller nedværdigende behandling som defineret i artikel 4 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.

23 Selv om anvendelsen af forordning nr. 604/2013 i alt væsentligt hviler på gennemførelsen af en procedure til afgørelse af den ansvarlige medlemsstat, hvilken udpeges på grundlag af kriterierne i forordningens kapitel III (dom af 7.6.2016, Ghezelbash, C-63/15, præmis 41), skal det desuden fremhæves, at bestemmelsen i denne forordnings artikel 19, stk. 2, andet afsnit, fastsætter rammen, inden for hvilken denne procedure skal finde sted, når den pågældende tredjelandsstatsborger, efter at have indgivet en første ansøgning om asyl i en medlemsstat, har forladt medlemsstaternes område i mindst tre måneder forud for indgivelsen af en ny ansøgning om asyl i en anden medlemsstat.

24 Som det er anført i denne doms præmis 17, fremgår det nemlig af denne bestemmelse, at den medlemsstat, hvor den nye ansøgning om asyl blev indgivet, i denne situation er forpligtet til at gennemføre proceduren til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af denne nye ansøgning.

25 Denne nye procedure til afgørelse heraf adskiller sig fra den procedure, som oprindeligt er blevet gennemført af den medlemsstat, hvor den første ansøgning om asyl blev indgivet, og kan føre til udpegelsen af en ny medlemsstat, der er ansvarlig, på grundlag af kriterierne i forordning nr. 604/2013.

26 Med henblik på at sikre, at den påklagede afgørelse om overførsel er blevet truffet efter en korrekt anvendelse af proceduren til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig, som fastsat i denne forordning, skal den ret, der behandler en klage over en afgørelse om overførsel, kunne prøve de anbringender, som fremsættes af en asylansøger, der påberåber sig tilsidesættelse af bestemmelsen i forordningens artikel 19, stk. 2, andet afsnit.

27 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 27, stk. 1, i forordning nr. 604/2013, sammenholdt med 19. betragtning til denne, skal fortolkes således, at en asylansøger i en situation som den i hovedsagen omhandlede – i forbindelse med en klage over en afgørelse om overførsel, der er truffet over for ham – kan påberåbe sig tilsidesættelse af bestemmelserne i samme forordnings artikel 19, stk. 2, andet afsnit.

Sagens omkostninger

28 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Store Afdeling) for ret:

1) **Artikel 19, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 604/2013 af 26. juni 2013 om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet af en tredjelandsstatsborger eller en statsløs i en af medlemsstaterne, skal fortolkes således, at denne bestemmelse, navnlig bestemmelsens andet afsnit, finder anvendelse på en tredjelandsstatsborger, som, efter at have indgivet en første ansøgning om asyl i en medlemsstat, fører bevis for, at han har forladt medlemsstaternes område i mindst tre måneder forud for indgivelsen af en ny ansøgning om asyl i en anden medlemsstat.**

2) **Artikel 27, stk. 1, i forordning nr. 604/2013, sammenholdt med 19. betragtning til denne, skal fortolkes således, at en asylansøger i en situation som den i hovedsagen omhandlede – i forbindelse med en klage over en afgørelse om overførsel, der er truffet over for ham – kan påberåbe sig tilsidesættelse af bestemmelserne i samme forordnings artikel 19, stk. 2, andet afsnit.**

Underskrifter